

Lausunnon antaminen / UPM Communication Papers Oy:n Kaipolan tehtaan toiminnan lopettamisesta ja ympäristöluvan osittaista raukeamista koskevan päätöksen lupamääräyksen 4 mukainen selvitys / Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

Valja 13.02.2025 § 6
2453/11.01.00/2025

Valmistelija: ympäristöpäällikkö Piia Koski, p. 0400 243 351

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Jämsän kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa otsikon mukaisesta asiasta.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto päätti 20.12.2022 (DnroLSSAVI/16603/2020), että UPM Communication Papers Oy:lle myönnetyt ympäristöluvut koskien paperitehdasta, mekaanisen massan valmistusta ja siistausmassan valmistusta sekä jätevedenpuhdistamoa raukeavat sellaisenaan kuin ne ovat voimassa. Aluehallintovirasto hyväksyi UPM Communication Papers Oy:n lopettamissuunnitelman antoi kuusi lupamääräystä, joista lupamääräys 4 koski sedimenttiselvitystä.

Lupamääräyksen 4 mukaan toiminnanharjoittajan on tullut laatia selvitys Kaipolan massa- ja paperitehtaan jätevesien johtamisen vaikutuksista jätevesien purkualueella. Selvityksessä on tullut käsitellä jätevesien vaikutus tehtaan edustan sedimenttiin ja purkualueen tilaan, sekä haitallisten aineiden esiintyminen sedimentissä ja purkualueen mahdollinen kunnostustarve.

Tehdyn selvityksen (KVVY Tutkimus Oy, 2024. Jämsän Kaipolan paperitehtaan vaikutus jätevesien purkualueen ja tehtaan edustan sedimentteihin) mukaan kaikilla tutkituilla näytepisteillä (10 kpl) havaittiin paperitehtaan selvää vaikutusta ilmentävää kuori/kuituainesta, jonka kerrospaksuus vaihteli riippuen havaintopisteen sijainnista Lokalahdella. Paksuimmat kuitukerrokset havaittiin Lokalahden keskiosassa, jossa kuitukerros ulottui 2-3 metrin syvyyteen. Paikoin havaitun metaanin ja mätänevän sellun hajun, sekä monilla pisteillä havaittujen hiutalemaisten mustien sulfaattipelkistymien perusteella kuormitus on aiheuttanut paikoittaista pohjan hapettomuutta Lokalahdella.

Voimakkaimmin likaantunut sedimentti sijaitsee Lokalahdella lähimpänä tehdaskiinteistöjä sijaitsevalla näytepisteellä, jossa kuparipitoisuus oli ruoppaus- ja läjitysohjeen (Ympäristöhallinnon ohjeita I / 2015) tasolla 2. Myös elohopeapitoisuus oli tällä pisteellä koholla, kuten myös muilla Lokalahden pisteillä. Paikoin myös sinkin ja kadmiumin pitoisuudet ylittivät luontaisen taustatason Lokalahdella. Tutkituissa sedimenteissä ei todettu kloorifenoleja. Sen sijaan adsorboituvia orgaanisia halogeeniyhdisteitä (AOX) todettiin kaikissa tutkituissa sedimenteissä. Lokalahden sedimentti pisteellä SED2 oli pilaantunut tributyylitinan ja öljyhiilivetyjen vuoksi. PAH-, PCB- ja PCDD/F- yhdisteitä todettiin vain Lokalahden sedimenttipisteillä.

Lokalahden sedimentit arvioitiin eroosiherkiksi. Haitta-ainepitoisuuksien lisäksi eroosioherkkyys on huomitoitava seikka, jos alueelle suunniteltaisiin

ruoppauksia. Nykyisellään Lokalahdelle ei voida suositella ruoppauksia eroosioherkkyyden ja haitalisten aineiden pitoisuuksien vuoksi.

Lokalahdella sedimentti on pilaantunut melko suppealla alueella. Ruoppaus- ja läjitysohjeen mukainen pilantuminen ei tarkoita kunnostusvelvoitetta. Lokalahden sedimentin merkittävimmät riskitekijät ovat kupari, elohopea, organotinat ja öljyhiilivedyt. Pilaantumisen merkittävyys ja kunnostustarve, määräytyvät tapauskohtaisesti sen mukaan, millaisia haitallisia vaikutuksia aineilla on vaikutusalueellaan. Epävarmuudet huomioiden Lokalahden pilaantuneen sedimentin haitat ja riskit voidaan pääosin hyväksyä, joten kunnostustarvetta ei katsota olevan. Riskien hallintamenetelmäksi esitetään kuitenkin luontaisen puhdistumisen monitorointia.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö § 31

Ehdotus

Ympäristöpäällikkö Piia Koski

Valvontajaosto antaa asiassa seuraavan lausunnon: Valvontajaosto katsoo, että riskien hallintamenetelmäksi on syytä esittää, että UPM Communication Papers Oy tekee alueella luontaisen puhdistumisen monitorointia, jolla varmistetaan luontaisten prosessien riittävän tehokas toiminta. Sedimentin eräitä haitta-aineita ja pohjaeläimistön tilaa esitetään seurattavaksi kuuden vuoden välein. Monitoroinnissa oleellista on huomioida tehdasalueelta Lokalahteen laskevien hulevesien laatu (KVVY Tutkimus Oy, 2024. Jämsän Kaipolan paperitehtaan vaikutus jätevesien purkualueen ja tehtaan edustan sedimentteihin).

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.